



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27547/2023
10.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славиша Јањић адвокат из ..., против тужене малолетне ББ из ..., коју заступа заступа законски заступник мајка ВВ из ..., чији је пуномоћник Ружица Дугошев адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 212/23 од 26.04.2023. године, у седници одржаној дана 10.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 212/23 од 26.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П2 28/22 од 24.01.2023. године, ставом првим изреке обавезан је тужилац да на име издржавања тужене плаћа износ од 17.000,00 динара почев од 01.02.2022. године, као дана тражене измене одлуке у делу висине обавезе издржавања, па убудуће док за то буду постојали законски услови и разлози, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, при чему ће се плаћање вршити на текући рачун законског заступника, те је утолико измењена правноснажна пресуда Основног суда у Великој Плани П2 174/18 од 06.03.2020. године у делу раније утврђене обавезе издржавања тужиоца. Ставом другим изреке одређено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 212/23 од 26.04.2023. године одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Основног суда у Великој Плани П2 28/22 од 24.01.2023. године и одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи у ревизији да пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама упућују на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која не представља разлог за изјављивање овог правног лека у смислу одредбе члана 407. став 3. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је отац тужене рођене ... године и правноснажном пресудом првостепеног суда П2 174/18 од 06.03.2020. године обавезан је да на име свог доприноса за издржавање тужене плаћа месечно 25% од зараде коју остварује код послодавца „...“ ... почев од 31.05.2018. године па удубуће. Тужилац је рођен ... године и по струци је У време доношења претходне судске одлуке, као и сада, живи у истој кући. Не плаћа комуналне услуге од септембра 2021. године. Тренутно је без посла, а уговор о раду му је отказан на основу његове писмене изјаве коју је као запослени дао послодавцу, па му је решењем о престанку радног односа због отказа уговора о раду од стране запосленог од 31.03.2022. године престао радни однос са даном 31.03.2022. године. У периоду док је био запослен зарада му је била иста као и 2020. године, са повременим смањењем због смањеног обима рада. Тужилац планира да иде на привремени рад у ..., на основу уговора који је потписао са фирмом „...“ са седиштем у ..., чим добије радну визу. У новој фирми месечна зарада ће износити од 1.500 до 1.700 евра. Нема законску обавезу издржавања у односу на друга лица, али туженој после априла 2022. године није исплатио заостале рате на име издржавања, због чега се води кривични поступак. У време доношења претходне судске одлуке тужена је имала ... година, а од септембра 202... године похађа ... разред основне школе. Живи заједно са мајком у породичној кући своје бабе у ..., са бабом, полусестром и мајком. Баба тужене је породични пензионер са пензијом од око 15.000,00 динара. Мајка тужене зараду остварује повременим пословима у виду Лошег је здравственог стања због проблема са кичмом. Остварује око 12.000,00 - 15.000,00 динара месечно, а осим обавезе издржавања у односу на тужену има законску обавезу издржавања у односу на старију ћерку. Породица живи од повремених прихода које остварује законска заступница тужене, пензије коју остварује баба и издржавања које даје тужени.

Нижестепени судови су закључили да су се од доношења раније пресуде измениле околности, и то тако што је тужена сада старија и кренула је у школу па су самим тим су се њене потребе повећане. Има значајне издатке у погледу куповине уџбеника и школског прибора, бави се ваннаставним активностима – фолклором, што изискује додатне трошкове. У међувремену су се измениле околности и на страни мајке тужене, јер она због лошег здравственог стања због проблема са кичмом остварује мање приходе. И на страни туженог су се измениле околности, јер сада више није у радном односу, али очекује бољи пословни ангажман у иностранству.

Првостепени суд је, полазећи од тога да тужилац више није у радном односу па је претходна одлука неизвршива, јер је одређена у процентуалном износу од зараде коју је остваривао у предузећу у коме више не ради, усвојио тужбени захтев и обавезао тужиоца да доприноси издржавању тужене износом одређеним у номиналном износу

од 17.000,00 динара месечно, с обзиром да је утврдио потребе тужене од 34.000,00 динара месечно.

Другостепени суд је прихватио правну аргументацију првостепеног суда у погледу измене одлуке о издржавању тужене, налазећи да је првостепени суд правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев наводећи да ће тужиоцу у новој фирми зарада бити повећана 300% у односу на зараду коју је остварио у фирми „...“ д.о.о. када је плаћао 25% од зараде, што је износило 18.000,00 динара, а ожалбеном пресудом је тај износ смањен на 17.000,00 динара, те да тужилац до закључења главне расправе пред првостепеним судом није ступио на рад код новог послодавца, нити је почео да остварује зараду из радног односа, па је правилно првостепени суд, по налажењу другостепеног суда, обавезао тужиоца да доприноси издржавању малолетне ћерке у номиналном износу, јер би обавеза издржавања, утврђена у процентуалном износу била неизвршива и то би било супротно њеном најбољем интересу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови у овом спору правилно су применили материјално право.

Одредбом члана 154. став 1. Породичног закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Одредбом члана 160. истог закона, прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему суд води рачуна о минималној суми издржавања (став 1), потребе повериоца зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за издржавање (став 3). Ако је поверилац издржавања дете висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (члан 162. став 3). Одредбом члана 164. Закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Од доношења пресуде Основног суда у Великој Плани П2 174/18 од 06.03.2020. године до подношења тужбе у овом спору промениле су се околности које оправдавају измену те одлуке у складу са чланом 164. Породичног закона. Код тужиље и туженог дошло је до промене животних околности и економских могућности које су релевантне за утврђивање висине доприноса тужиоца у издржавању тужиље. Тужиља је у септембру 202... године пошла у ... разред, па су јој повећане потребе не само због протекла времена, него и због чињенице да има значајне издатке за куповину уџбеника и школског прибора, те да остварује и ваннаставне активности примерене свом узрасту. Могућности тужиоца да доприноси издржавању тужене су битно умањене зато што више није у радном односу код послодавца „...“ ... па је претходна одлука суда неизвршива, с обзиром да је обавеза туженог одређена у процентуалном износу од зараде коју је остваривао у предузећу у коме више не ради. Због тога није у интересу малолетног детета да издржавање буде одређено у процентуалном износу.

Нису основани наводи у ревизији тужиле да је тужилац сам навео да у новој фирми остварује зараду од 1.500 до 1.700 евра. Тужилац до закључења главне расправе пред првостепеним судом није ступио на рад код новог послодавца, нити је почео да остварује зараду из радног односа, супротно наводима у ревизији.

Нису основани ни наводи у ревизији да је досуђено издржавање у номиналном износу од 17.000,00 динара испод минималне суме издржавања, која представља накнаду за храњенике и лица на породичном смештају, иако тужилац у новој фирми сада зарађује далеко изнад минималне и просечне зараде у Републици Србији. Тужилац у тренутку закључења расправе пред првостепеним судом није засновао радни однос код новог послодавца, а када се тужилац запосли и почне да остварује већу зараду, тужена ће бити у могућности да тражи измену одлуке о висини доприноса за издржавање, на основу члана 164. Породичног закона.

Имајући у виду могућности тужиоца као дужника ове обавезе и могућности законске заступнице малолетне тужене, правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац у могућности да доприноси издржавању малолетне ћерке износом од 17.000,00 динара месечно, док ће преостали износ до пуног задовољења потреба тужене сносити мајка, делимично новчаним давањем, а делимично свакодневном бригом и старањем о туженој.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Миланка Ранковић**